

120205 Kyndelsmässodagen Evelina Johansson

Uppenbarelsens ljus

Idag berör predikan slutet på sista Harry Potter-filmen/-boken. Är det någon här som inte vet hur den slutar och tänkt se eller läsa den? (Okej, då ska jag varna när det blir dags.)

Josef och Maria kommer till Jerusalem för att göra som det står i Mose lag. Där står det att allt förstfött av hankön tillhör Herren. Det är inte bara på grund av en fix idé hos Gud utan för att när Israeliterna drog ut ur Egypten, då när Faraos var så istadig och Gud fick tvinga honom med plågor att släppa Israels barn och den sista tionde plågan, den som gav beständig effekt var ju när Gud lät en ängel gå fram genom Egypten och döda de förstfödda, både människor och djur. Bara Israeliterna skonades, eftersom de penslat blod från ett lamm på dörrposterna som ett hemligt skoningstecken åt ängeln. Gud räddade alltså de förstfödda i Israels folk den gången, och sedan tillhör det honom.

De förstfödda djuren offrades som brännoffer, men en förstfödd son byttes mot ett felfritt bagglamm som offrades istället (och på samma sätt kunde man faktiskt också lösa in åsnefolen, men det berodde på att åsnan inte var godkänd som offerdjur).

I den gammaltestamentliga texten kommer också Hanna med sin son till templet, men inte för att köpa loss honom, utan för att ge honom åt Gud.

Hur kan hon? Hon har längtat länge innan hon fick det här barnet, hon har tiggat och bätt Gud om det. Ändå är hon beredd att ge bort honom när han just jämt är avvand – tre, fyra år gammal på sin höjd.

Man kunde tro att Hanna bara önskade sig barn för att bli av med sin ofruktsamhet – som ju var en svår skam för en kvinna vid den här tiden. Men att det inte var något litet likgiltigt offer för Hanna att avstå från barnet, märker vi av att Gud sedan ger henne fler barn som hon får behålla hemma – uppenbarligen med tanke på att hon avstått sitt enda till Herrens tempel.

Kan det helt enkelt, eller helt komplicerat, vara så att de riktigt stora gåvorna från Gud framkallar denna nästan ologiska tacksamhet som vill ge allt tillbaka till Gud igen?

Maria och Josef kommer för att lösa ut sin son, inte ge bort honom. De kommer för att göra precis detsamma som med andra förstfödingspojkar. Men det blir snabbt uppenbart, återigen, att Jesus inte är något vanligt barn. Symeon och Hanna möter dem och känner genast igen den lille som frälsaren Gud lovat dem.

Symeon kallar pojken för ett ljus med uppenbarelse för hedningarna. Senare skall pojken kalla sig själv för världens ljus.

Ljus, sådana som vi välsignat, och bränner hundratals av här i kyrkan varje år, och säkert en hel del i våra hem, kan vara vackra, praktiska, stämningsfulla. Men en nackdel de har, jämfört med de mindre mysiga elektriska ljusen är ju att de brinner upp så snabbt. Ett levande ljus kan inte fylla sitt syfte – att lysa – med mindre än att det förtärs.

När jag prästvigdes fick jag några ljusstakar i present, med sådana där riktigt långa, avsmalnande, ljusgrå lyxljus i. Och med sådana ljus finns det en frestelse: att spara dem – man nämns liksom inte bränna dem, utan de får stå i sina stakar och vara till beständig prydnad. Det kan ju gå bra ibland, men med mina ljus var det så att de stod i söderfönster, och när sommaren kom krokade de av värmen och blektes till en ganska sorglig smutsvit färg.

Man kan säga att de blev förspillda – de gör sig inte längre särskilt väl som prydnad, inte heller duger de att bränna (det skulle rinna för mycket). Att hålla ljusen tillbaka gjorde dem om intet till ingen nytta – för ljus måste förtäras för att fylla sitt rätta, lysande syfte.

Så är det också med Jesus, världens ljus. Också han har kommit till världen med ett syfte som kräver att han förgörs, utsläcks. Och ändå kommer nu hans mor och fosterfar och offer ersättningsoffer för att hålla honom vid liv. Är det inte lite ironiskt eller lite bortkastat? Varför kan inte Jesus offras på en gång, när det nu är det han kommit hit för? Det skulle ju spara in ett bagglamms liv.

Men att slå till för tidigt är lika illa som att slå hundra mil för långt bort. Stunden har inte kommit än.

(Nu blir det Harry Potter-spoiler)

Det är som i slutet på Harry Potter-sagan när professor Snape, den otrevlige läraren som visst ändå inte var så ond, just fått veta att Harry måste dö för att kunna vinna kriget, säger till professor Dumbledore, lite klenetroget och med ett visst mått av avsmak, föreställer jag mig:

”Du har hållit honom vid liv, så att han kan dö i rätt ögonblick.”

Och Dumbledore svarar ett rätt långt svar som kan sammanfattas i: Vi har hållit honom vid liv länge nog för att förbereda honom så att när han en gång drar ut för att möta döden då ska det helt säkert innebära slutet för lord Voldemort.

Samma sak med Jesusbarnet. Han måste hållas vid liv: matas, lösas ut med bagglamm, skyddas genom flyktingår i Egypten. Jesus måste förbli vid liv, för Fadern i himlen sparar på hans död till ett bestämt tillfälle för ett bestämt syfte. Jesu död ska innebära slutet för djävulen, för synden, för döden själv. Och för att det ska kunna bli så måste viss förberedelse ske först.

Jesus måste ställas under lagen och aldrig bryta den – annars skulle han inte vara en helt oskyldig människa redo att offras. Alltså är det viktigt att han blir utlöst enligt lagen.

Jesus måste också predika och förklara vem han är, annars kommer ingen att förstå vad hans offer innebär och kunna få del av dess frukter genom tron.

Han måste kalla och träna lärjungar, annars förblir hans offer okänt och ingen hittar den väg till himlen som öppnas.

Marias offer är alltså inte mindre än Hannas bara uppskjutet. Som Symeon förutspår, skall en offrets dag komma när smärtan ska genomborra henne, som om korsets bankats ned rätt genom hennes själ. Och till skillnad från Hanna, som offerar sin son till en ärofull framtid som domare och profet i Israel, offeras Marias son till smälek och död.

Men precis som Hanna visar Maria att det finns något som är lika stort som att få av Gud, nämligen att få ge åt Gud. Att äga är inte det största, inte ens när det gäller en sådan jättegåva som Guds egen Son som bebis – det är större att få ge det man har åt Gud – att vara ägd av honom med allt man är och har. Men det är svårt att ge på det sättet. Inte för Gud, men för oss. Om vi prövar oss själva? Finns det något vi inte gett helt åt Gud, inte är beredda att ge helt åt Gud, något som vi helst vill behålla för oss själva? Jag hittar många saker. Gör du?

Wilfrid Stinissen skriver: *”Offret, frambärandet av sig själv till den andre, står inristat i själva Guds väsen. Att offra är gudomligt. Inom den heliga treenigheten gör de tre personerna inget annat än offrar sig åt varandra. Därför är Gud så oändligt lycklig. Människan har däremot så svårt för att offra. Därför är hon så olycklig.”*

Vad är det då som gör att Maria, en människa, klarar av ett sådant offer?

Två saker: stora gåvor och stora löften.

Maria har fått en nåd som ingen annan när hon fått bära Guds egen son i sin kropp, och som vi såg hos Hanna väcker stora gåvor stor offervilja.

Hon har också fått löften om mer än ett svärd genom själen. Löften om en framtid efter korset för honom skall offras – ett kungadöme som aldrig skall ta slut, ett ljussken som en uppenbarelse för alla folk. Det är löften för stora att fatta, men Maria litar på Guds ord. Bara sådan tillit ger modet att göra sådana offer.

Låt oss fundera över vilka gåvor vi fått. Börja med Jesus, och bara fyll på listan. Och låt oss be om en sådan tillit till Guds ord och löften, som Maria hade, för ju mer vi får av tacksamhet och tillit, desto mer kan vi bli beredda att avstå till Guds ära, att våga tända ljusen, sätta vårt stearin på spel, i tro att liksom Kristus, världens ljus inte utsläcktes för evigt, utan lyser igen och aldrig med ska slockna, så blir också vi inte mindre av att ge åt Gud, utan större, klarare, mer lysande. För det är saligare att lysa för Gud än att stå på fönsterbrädan åt oss själva. Det vet han som säger till oss: Ni är världens ljus!

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.